

Informacje dla rodzin mieszkających w Szkocji

East Renfrewshire
Child Protection
Committee

Polish

Opieka nad dziećmi: informacje dla rodzin mieszkających w Szkocji

Niniejsza broszura zawiera informacje na temat obowiązujących w Szkocji przepisów prawnych dotyczących ochrony i opieki nad dziećmi i młodzieżą oraz obowiązków zajmujących się nimi osób.

Zgodnie ze szkockim prawem rodzice obowiązani są:

- dbać o ogólne dobro, zdrowie i wszechstronny rozwój dziecka
- zapewnić dziecku bezpieczeństwo.

Za bezpieczeństwo i dobro dzieci odpowiedzialne są również osoby sprawujące nad nimi opiekę.

Przepisy prawne

Mianem dziecka określa się w Szkocji osobę poniżej 16. roku życia.

Obowiązujące w Szkocji przepisy prawne dotyczące dzieci i młodzieży oparte są na następujących zasadach:

- dobro dziecka ma znaczenie nadrzędne
- każde dziecko ma prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy, zaniedbywania i wykorzystywania
- w normalnych warunkach dzieci wychowywać powinni ich rodzice.

W Szkocji obowiązują przepisy mające na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwej ochrony i opieki. Za egzekwowanie tych przepisów odpowiada policja, ale instytucje i organa państwowe mają obowiązek dbać, by prawo nie było łamane. Poza rodzicami, obowiązek dbania o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży spoczywa także na każdym obywatelu.

Kary cielesne wobec dzieci

Szkockie prawo zabrania stosowania wobec dzieci kar, które:

- są zbyt surowe
- wiążą się z użyciem zbyt dużej siły
- mogą spowodować, że dziecku stanie się krzywda.

Dzieci nie należy dyscyplinować biciem.

Karanie dziecka w sposób zagrażający jego bezpieczeństwu, np.:

- potrząsanie
- uderzanie w głowę
- bicie za pomocą jakiegoś przedmiotu (np. buta, kaptura, różgi) jest niezgodne z prawem.

Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się ochroną dziecka badają każdą sytuację, w której zachodzą podejrzenia, iż wobec dziecka stosowana jest przemoc fizyczna.

Stosowanie wobec dzieci kar cielesnych zagrażających ich bezpieczeństwu stanowi naruszenie obowiązującego w Szkocji prawa.

Pozostawianie dziecka samego w domu

Małych dzieci nie wolno zostawiać bez opieki, nawet na krótko. Jeżeli podczas nieobecności rodziców wydarzy się wypadek bądź jeżeli w wyniku braku opieki dziecku stanie się krzywda, zostanie wszczęte dochodzenie policyjne, które może zakończyć się wystąpieniem na drogę sądową.

Dziecko należy zostawiać wyłącznie pod opieką zaufanej, odpowiedzialnej osoby dorosłej.

Dziecka nie wolno zostawiać pod opieką osoby nieznaną.

Zatrudnianie dzieci

Obowiązujące w Szkocji przepisy zabraniają zatrudniania dzieci poniżej 13. roku życia. Dzieciom poniżej 16. roku życia nie wolno pracować przed godziną 7 rano ani po godzinie 19, a także pracować więcej niż 2 godziny dziennie (z wyjątkiem sobót, w które dzieci poniżej 15. roku życia mogą pracować do 5 godzin, a dzieci od 15. roku życia do 8 godzin).

Dzieci nie wolno zatrudniać w godzinach trwania zajęć lekcyjnych. Przed rozpoczęciem zajęć szkolnych dzieci mogą pracować nie dłużej niż godzinę. Dzieciom zabrania się pracować w zakładach przemysłowych (włączając fabryki i budowy) oraz wykonywania wszelkiego rodzaju prac mogących szkodzić ich dobru, zdrowiu lub możliwości kształcenia się.

Żebractwo

Rodzice lub opiekunowie zezwalający dzieciom na żebranie naruszają obowiązujące w Szkocji prawo. Pozwalanie dzieciom poniżej 16. roku życia na żebranie lub zmuszanie ich do tego stanowi przestępstwo. Odpowiedzialność za dzieci ponoszą ich rodzice, którzy mogą w związku z tym zostać pociągnięci do odpowiedzialności karnej. Należy liczyć się z tym, że wszelkie przypadki żebractwa dziecięcego zostaną najprawdopodobniej zgłoszone na policję przez innych obywateli.

Obrzezanie kobiet

Przepisy szkockiego prawa zabraniają:

- wykonywania zabiegu obrzezania kobiet
- poddawania się tego rodzaju zabiegowi w innym kraju
- organizowania takiego zabiegu w innym kraju, nawet jeśli jego wykonywanie jest w tym kraju legalne.

Obrzezanie jest równoznaczne z wyrządzeniem wielkiej krzywdy kobiecie i może powodować długotrwałe cierpienie zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Zabieg ten stanowi naruszenie podstawowych praw człowieka i jest w Szkocji nielegalny.

Przymusowe małżeństwa

Zmuszanie do małżeństwa jest w Szkocji zabronione i uważane za naruszenie praw człowieka.

W przypadku otrzymania zgłoszenia przestępstwa polegającego na zmuszeniu osoby nieletniej do zawarcia małżeństwa wbrew jej woli policja wszczyna dochodzenie.

Prawo chroni dzieci zmuszane do małżeństwa bądź narażone w wyniku zawarcia przymusowego małżeństwa na przemoc emocjonalną, fizyczną lub seksualną, a wszelkie tego rodzaju przypadki są badane przez instytucje zajmujące się ochroną dziecka.

Aktywność seksualna młodzieży

Związek o naturze seksualnej osoby dorosłej z dzieckiem poniżej 16. roku życia stanowi w Szkocji przestępstwo.

Zainteresowanie młodzieży seksem to zjawisko naturalne. Młodzi ludzie mają prawo do odpowiedniej edukacji seksualnej i zdrowotnej, a także ochrony i wsparcia. Prawo to jest uznawane przez szkockie instytucje oświatowe i służbę zdrowia.

Na osobach dorosłych spoczywa jednak odpowiedzialność za dbanie, by związki, w jakie angażują się młodzi ludzie nie były oparte na przemocy ani wykorzystywaniu. Jeżeli dojdzie do tego rodzaju sytuacji, należy zareagować i zapewnić dziecku pomoc. Należy także rozważyć zgłoszenie sprawy odpowiednim władzom, by możliwe było zapewnienie dziecku właściwej ochrony.

Dorośli mogą oswajać i uwodzić dzieci w celu ich wykorzystania. W języku angielskim zjawisko to określa się terminem *grooming*. Pojęcie to oznacza nawiązywanie przez osobę dorosłą znajomości i przyjaźni z dziećmi lub nastolatkami po to, by móc je wykorzystać seksualnie. Osoby, które podejrzewają, że coś takiego dzieje się w przypadku ich własnego lub innego dziecka, powinny zasięgnąć porady i bezwzględnie zgłosić sprawę na policję.

Obowiązki rodziców i opiekunów

Podstawowym obowiązkiem każdego rodzica i osoby opiekującej się dziećmi jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i dbanie o jego dobro.

W większości przypadków rodzice dobrze wypełniają swoje obowiązki i interwencja władz i instytucji państwowych nie jest konieczna. W Szkocji dużą wagę przywiązuje się do tego, by o wychowaniu dzieci i sprawach rodzinnych decydowali rodzice i członkowie rodziny. Równie ważne są jednak bezpieczeństwo i dobro dzieci i powinny one stanowić priorytet dla każdego obywatela.

Pomoc i wsparcie w zakresie powyższych kwestii oferują różne instytucje i organizacje.

Przydatne numery telefonów

Pomoc w nagłych wypadkach

(policja, straż pożarna, pogotowie, straż przybrzeżna) – 999

Child Protection (infolinia ds. ochrony dziecka)

infolinia ogólnokrajowa – 0800 022 3222

Przemoc w rodzinie

infolinia ogólnokrajowa – 0800 027 1234

Victim Support (pomoc ofiarom przestępstw)

infolinia ogólnokrajowa – 0845 603 2000

Opieka zdrowotna

NHS 24 (całodobowa infolinia brytyjskiej służby zdrowia) – 08454 242424

Commission for Racial Equality (komisja ds. równości rasowej) infolinia ogólnokrajowa – 0131 524 2000

Parentline (telefon zaufania dla rodziców)

infolinia ogólnokrajowa – 0808 800 2222

Childline (telefon zaufania dla dzieci)

infolinia ogólnokrajowa – 0800 1111

Przydatne publikacje

Children, Physical Punishment and the Law:
A Guide for Parents in Scotland 2003, Scottish
Executive ISBN 0 7559 0898 8

**Protecting Children and Young People: What you
can do to help if you are worried about a child or
young person**
2004, Scottish Executive

Wszelkie obawy związane z bezpieczeństwem
lub dobrem dziecka prosimy zgłaszać pod jeden z
poniższych numerów telefonu.

Miejscowe urzędy

Dział opieki społecznej w Barrhead
– 0141 577 8300

Dział opieki społecznej w Clarkston
– 0141 577 4000

**Numer dyżurny opieki społecznej (poza godzinami
urzędowania) – 0800 811 505**

Scottish Children's Reporter Administration
(urząd kuratora ds. nieletnich) – 0300 200 1400

Urząd ds. oświaty na region East Renfrewshire
– 0141 577 3000

**Dział mieszkaniowy urzędu East Renfrewshire
Council** – 0141 577 3001 (w godzinach urzędowych)
0800 052 0180 (czynny po godz. 16.45 oraz w soboty
i niedziele)

Women's Aid (centrum pomocy kobietom)
– 0141 876 9565

Glasgow Refugee Council (rada ds. uchodźców)
– 0800 085 6087 lub 0141 248 9799

Powyższe numery telefonów obsługiwane są w języku
angielskim.

Dziękujemy instytucji ds. ochrony dziecka Edinburgh, Lothian and Borders Child Protection Office za udostępnienie materiałów i pomoc w opracowaniu niniejszej broszury.